

Daniel Giralt-Miracle: «Subirachs, rellegit». Catàleg de l'exposició: Subirachs. Escultures. Dibuixos. Gravats. Sala d'exposicions Caixa de Barcelona, Sant Sadurní d'Anoia, 1980

La trajectòria i la bibliografia de Josep Maria Subirachs ja són prou àmplies i documentades per a fer noves interpretacions del seu quefer escultòric en un text de presentació com aquest.

El que sí podria resultar oportú, però, seria remarcar uns trets específics que, en opinió personal –i per això subjectiva-, defineixen i configuren el seu treball vist en perspectiva.

Com, per exemple, aquest punts concrets:

Totes les seves obres, les expressionistes de primera hora, les abstractes, les neofiguratives..., són plenes d'una ferotge força tectònica, d'una passió en la recerca tècnica i d'una exaltació dels mitjans plàstics emprats. La forma i el fons, el diàleg entre els plens i els buits, entre la pell i l'estructura, és dominat per una sintaxi coherent i raonada que duu aquesta força tectònica al seu límit.

Tota la producció de Subirachs –de la primera a l'última peça- respon a aquell capítol de «La muntanya màgica», de Thomas Mann, que ell tant admira: «Humaniora», és a dir, les coses humanes, els sentiments i els pensaments de l'home, els lligams entre psique i soma, el farcell de forces impel·lents i expel·lents que tot ésser duu en el seu interior. Una obra humaníssima i humanal.

La recerca d'un llenguatge clàssic entre els clàssics és una altra constant. Si la seva obra abstracta plantada a les Llars Mundet, el 1957, és la peonera a casa nostra dins d'aquest corrent, abans i després la seva morfologia s'ha delectat en l'esperit dels grans mestres de l'escultura i l'arquitectura.

Les formes apol·línies dels grecs, els mestres del Renaixement, els peoners de l'avantguarda del segle XX... són un suport o rerefons motivacional que empra amb llibertat i talent, tot creant un nou classicisme.

La mediterraneïtat i els valors eròtics són una altra de les seves notes. La llum i l'atmosfera de l'Europa que comença a Creta i l'enigmàtic i vital món de l'eros presentat amb el més ric simbolisme, és, en la seva obra, expressió de vida i imatge de l'home i la dona en llur plenitud existencial.

En l'època abstracta i en el període neofiguratiu, el món sobrereal i la fantasia onírica plana en els seus bronzes, marbres i fustes. Les imatges –anatòmiques, escultòriques o arquitectòniques- són barrejades, entrecruades i interferides dins un somieig fet no pas de vagueries sinó de realitats. La potent mitologia

mediterrània enriqueix els símbols i les formes del seu dibuix i la seva escultura.

Catalunya, la seva terra, les seves gents, els seus pensadors, els seus autors, els seus inventors, els seus prohoms... hi són presents com a substracte d'un camí ple de futur, com un compromís vers l'esdevenidor: Ramon Llull, Narcís Monturiol, Gaudí, Pompeu Fabra, el Cap de Creus, Salvador Espriu, Francesc Macià... el comprometen i ens comprometen.

Com el mateix Subirachs, la seva obra és en permanent mutació, perquè és oberta al seu temps i permeable a l'evolució històrica. Aquests són, doncs, uns comentaris puntuals fets el 1980 que, de bon segur, admeten i admetran nous apropaments.